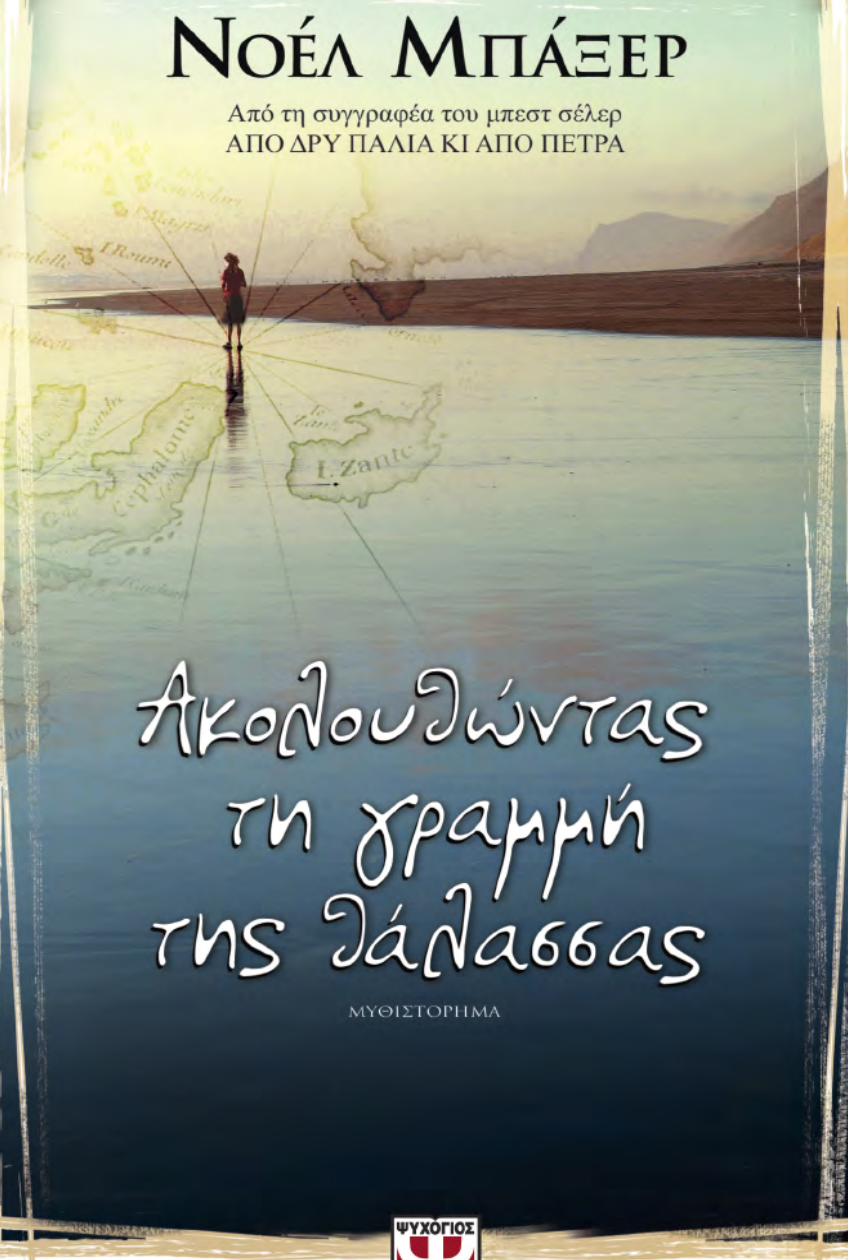

ΝΟΕΛ ΜΠΑΞΕΡ

Από τη συγγραφέα του μπεστ σέλερ
ΑΠΟ ΔΡΥ ΠΑΛΙΑ ΚΙ ΑΠΟ ΠΕΤΡΑ

The cover features a central illustration of a person standing on a beach, looking out at the sea. A large, semi-transparent map of the Mediterranean region is overlaid on the scene, with lines radiating from the person's position. The map includes labels for 'Candia', 'Ithaca', 'Cephalonia', and 'I. Zante'. The background shows a sunset or sunrise over the water and distant mountains.

Ακολουθώντας τη γραμμή της θάλασσας

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Ε Π Ρ Η Ν Ι Κ Η Π Ο Γ Ο Τ Ε Χ Ν Ι Α

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ακολουθώντας τη γραμμή της θάλασσας**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Νοέλ Μπάξερ

ΘΕΩΡΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Χριστίνα Γιατζόγλου

ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Χρυσούλα Μπουκουβάλα

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερσίνα Λαδοπούλου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Σταμάτιος Κοτσάτος & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ηλιόπουλος Θ. – Ροδόπουλος Π. Ο.Ε.

© Νοέλ Μπάξερ, 2012

© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Paul Abbitt/Millennium Images, UK

/Apeiron Photos

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2012

Πρώτη έκδοση: Απρίλιος 2012, 7.000 αντίτυπα

ISBN 978-960-496-626-4

*Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά
και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.*

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αναγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοΐου 121

144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο: Μαυρομυχάλη 1

106 79 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800

Telefax: 2102819550

www.psichogios.gr

e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head office: 121, Tatoiou Str.

144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore: 1, Mavromichali Str.

106 79 Athens, Greece

Tel.: 2102804800

Telefax: 2102819550

www.psichogios.gr

e-mail: info@psichogios.gr

ΝΟΕΛ ΜΠΑΞΕΡ

Ακολουθώντας
τη γραμμή
της θάλασσας

Τα αποσπάσματα από το ημερολόγιο του Ερρίκου Σλήμαν προέρχονται από το βιβλίο του *Πελοπόννησος, Ιθάκη, Τροία*, επιμέλεια Σταύρος Σταθούλόπουλος, Εκδόσεις Συλλογή, 2009.

Τα αποσπάσματα από τις επιστολές της Σοφίας Σλήμαν προς το σύζυγό της προέρχονται από το βιβλίο της Ελένης Μπόμπου-Πρωτοπαπά *Σοφία Εγκαστρομένου-Σλήμαν. Γράμματα στον Ερρίκο* (σ. 89-256), Εκδόσεις Καστανιώτης, 2005, βασισμένο στο αρχείο Heinrich Schliemann της Γενναδείου Βιβλιοθήκης.

Τα αποσπάσματα από τη *Θεία Κωμωδία* του Alighieri Dante παρατίθενται σε μετάφραση Ανδρέα Ριζιώτη, Εκδόσεις Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός, 2002.

*Στη θάλασσα!
Με τα πολλά σίγμα.
Τη μεγάλη θάλασσα που χωράει
την ανθρώπινη ιστορία. Τις μικρές,
μεσαίες και μεγάλες ανθρώπινες ιστορίες μας.*

Κεφαλονιά,
στον όρμιο της Σάμης,
καλοκαίρι

Το τετράδιο των ονείρων

Με τη μύτη του παπουτσιού της η Βενετία έσπρωξε τους σβόλους από χώμα που έκρυβαν το κόκκινο μυστήριο αντικείμενο. Ένας μικρός καθρέφτης με κόκκινο καπάκι αποκαλύφθηκε, μισοθαμμένος στα χώματα. Η κοπέλα τον πήρε, τον σκούπισε στα χόρτα δίπλα της και άνοιξε το καπάκι από περιέργεια, όπως θα άνοιγε ένα ξένο κουτάκι που έπεσε στα χέρια της.

Ήταν ένα φτηνό στρογγυλό καθρεφτάκι. Απλός καθρέφτης και μεγεθυντικός. Όμως για κει, στη μέση του πουθενά, σε μια πλαγιά με αγριόχορτα και θέα τη θάλασσα, ήταν κάτι σπάνιο. Μπορούσε, δικαιωματικά, να λογιστεί θησαυρός.

Έτσι το λογάρισε. Ένα σπάνιο εύρημα.

Η Βενετία επεξεργάστηκε το θησαυρό της. Άφησε κάτω το μαχαίρι που μάζευε χόρτα, κάθισε σε ένα βραχάκι και άνοιξε ξανά το καπάκι όπως θα άνοιγε ένα παράθυρο, σαν ο καθρέφτης να μην είχε πίσω του μια επιφάνεια, έναν τοίχο, που κρατάγε τα είδωλα, αλλά να ήταν μια τρύπα σε ένα στρογγυλό τούνελ που θα την οδηγούσε... δεν ήξερε πού.

Η τρύπα την περιέμενε. Πλησίασε το πρόσωπό της και κοίταξε μέσα.

Είδε τον εαυτό της να την κοιτάζει. Το τούνελ, αν ήταν τούνελ, την είχε οδηγήσει σ' αυτήν την ίδια.

«Δεν ήταν ιδιαίτερα μακρινή διαδρομή», σκέφτηκε και χαμογέλασε.

Έφερε το καθρεφτάκι κοντά στο πρόσωπό της κι άρχισε να παρατηρεί καλύτερα και να εξετάζει τον εαυτό της στο σκλη-

ρό φως του καλοκαιρινού μεσημεριού. Στην απόσταση αυτή, δε βοηθούσε τις μικρότατες ρυτίδες που είχαν αρχίσει να εγκαθίστανται κοντά στα μάτια της να μείνουν κρυμμένες. Στο φως έδειχναν αμύχανες, σαν να βγήκαν στη φωτισμένη σκηνή τσίτσιδες. Η Βενετία ακολούθησε με το δάχτυλο τη σκιά που όριζε τη διαδρομή μιας αυλακιάς δεξιά κι αριστερά από το στόμα της. Εκεί θα σχηματιζόταν ένα φαράγγι σε λίγα χρόνια. Ακόμη ήταν πολύ νέα για φαράγγια και υψίπεδα. Χρονικά ανήκε στη γεωφυσική περίοδο της νεότητας.

Χάρηκε που διαπίστωσε πόσο νέα ήταν και που ο καθρέφτης, σαν τον άλλο καθρέφτη στο παραμύθι με την κακιά μάγισσα που γερούσε και της το είπε κατάμουτρα, σ' αυτήν είπε μια ωραία αλήθεια. Στη δική της ιστορία, αποφάνθηκε, αυτό της έδειξε το λερωμένο καθρεφτάκι, είχε πολύ χρόνο μπροστά της.

«Τίποτα δεν έχει τελειώσει, έχουν δίκιο που μου το λένε», συνομίλησε με τον εαυτό της η κοπέλα στην ερημιά.

Από το αόριστο «έχει όλη τη ζωή μπροστά της» προτιμούσε το άλλο, το κάπως μακρύ επιχείρημα μα πιο ρεαλιστικό, ότι τα τελειωμένα της δεν είχαν ξεκινήσει καν. Δεν είχαν προλάβει, κι αφού δεν πρόλαβαν να ξεκινήσουν, άρα πώς να τελειώσουν.

Η νεαρή κοπέλα είχε τον αντίλογο έτοιμο και δεν είχε ακόμη, επειδή ήταν πρόσφατος, κουραστεί να τον επαναλαμβάνει.

Λάθος!

Άρχιζε με το «λάθος» ο αντίλογός της.

Είχαν ξεκινήσει! Επειδή τα επιθύμησε! Οι επιθυμίες λογαριάζονται, και οι δικές της θα πέθαιναν μαζί της ως γερασμένες επιθυμίες που ποτέ δεν παντρεύτηκαν με την πραγματικότητα. Να λοιπόν που κάτι είχε τελειώσει.

Κάτω από τον ήλιο μόνο αλήθειες φαίνονται, οι σκιές ανήκουν σε άλλες ώρες. Στην πλαγιά του βουνού η Βενετία βρισκόταν μόνη με τον εαυτό της. Εκείνη κι αυτός ήρθαν αντιμέτωποι με τις τεντωμένες αλήθειες του ήλιου.

Ναι, κάτι είχε τελειώσει. Δε θα γινόταν αρχαιολόγος. Τελεσιδίκα. Τρεις φορές απέτυχε στις εισαγωγικές εξετάσεις στο πανεπιστήμιο. Τελείωσε η προοπτική. Τελείωσε αυτό που είχε ορίσει ως προορισμό της. Το χειρότερο, της τελείωσε το όνειρο. Ενώ δεν είχε χάσει κάτι χειροπιαστό, είχε χάσει κάτι ακριβό: ένα όνειρο.

«Δύο! Να γίνω αρχαιολόγος, και το άλλο, που πάει μαζί με αυτό, σαν γίνω αρχαιολόγος, να ακολουθήσω τα βήματα του Ερρίκου Σλήμαν».

Τα όνειρα δεν είναι φτιαγμένα από την ύλη που είναι φτιαγμένος ο κόσμος. Η Βενετία όμως είχε δοκιμάσει ήδη τη γεύση του ονείρου και γλυκαμένη δυσκολευόταν να τη φτύσει. Του συγκεκριμένου ονείρου η γεύση τής πήγαινε πολύ. Ήταν νέα, αυτό της έλεγε και το κόκκινο καθρεφτάκι, για να τη στερηθεί τόσο πολλά χρόνια.

Η κοπέλα χαμογέλασε στο είδωλό της στον καθρέφτη και ο εαυτός της της χαμογέλασε επίσης.

Πριν ανεβεί σήμερα στην πλαγιά για να μαζέψει χόρτα, έβλεπε μπροστά της όλο κι όλο μian ανηφόρα. Μian ανηφόρα με ραδίκια, βρούβες και κάππαρες. Ανηφόριζε στο βουναλάκι πίσω από το σπίτι της στην Κεφαλονιά αγκομαχώντας και κάνοντας συνειρμούς για γολγοθάδες. Όταν κάθισε ξέπνοη σε ένα βραχάκι, σχεδόν στην κορυφή, ένιωθε σαν να είχε φτάσει στο τέλος του κόσμου έχοντας ξοδέψει όλες της τις δυνάμεις, ακόμα και τις εφεδρικές.

Πριν ανακαλύψει το καθρεφτάκι, ήταν πολύ λυπημένη για να δει στην κορυφή της πλαγιάς μια περήφανη κορυφή, μια καλή άκρη. Εκεί, τη συγκεκριμένη μέρα, η Βενετία έβλεπε ένα τέλος. Το όριο που σου δείχνει πως, άνθρωπε, δεν μπορείς να προχωρήσεις άλλο. Της είχε πάρει είκοσι χρόνια, τόσα χρόνια ζωής αριθμούσε, για να φτάσει στο τέλος του κόσμου. Αυτά σκεφτόταν με κομμένη την ανάσα λέγοντας στον εαυτό της

πως ήταν κακή ιδέα τελικά να ανέβει εκείνη τη μέρα στο βουνό για χόρτα. Τόσα χρόνια λειτουργούσε περίφημα σαν τόπος ονειροπόλησης και καταφύγιο στα δύσκολα, κι έτσι έπρεπε να μείνει.

Όσα πολλά χρόνια βρίσκονται σε μια εικοσάχρονη ζωή, η Βενετία ανέβαινε εδώ πάνω συχνά, καθόταν, αγνάντευε τη θάλασσα, μελετούσε το σύνορο της θάλασσας που από κει όπου καθόταν στην Κεφαλονιά ήταν το νησί της Ιθάκης, και σκεφτόταν. Σ' αυτόν τον τεράστιο τετραγωνισμένο χώρο που την περιέβαλλε και όριζε το μέχρι πού, γύρω γύρω, έφτανε το μάτι της ήταν ελεύθερη. Την έκανε να νιώθει σαν να ήταν μέσα σε ένα μεγάλο κουτί, ασφαλής όσο ένα κόσμημα και ανεξάρτητη όσο ένας φασουλής. Μέσα εκεί, στο τετράγωνο κουτί της, χώραγε τις σκέψεις της, τις βλέψεις της, τις ελπίδες της, τους φόβους της... Κοριτσίστικα, νεανικά και γυναικεία, όλα μαζί αχταρμάς. Αλλά έτσι είναι τα συναισθήματα. Αεικίνητα. Άπιαστα και χύμα.

«Ίσως σήμερα να μου τελειώσει κι αυτό ακόμα», σκέφτηκε νιώθοντας δυστυχισμένη.

Την ίδια στιγμή που έκανε αυτή τη σκέψη, την απέρριψε. Ο συλλογισμός παραήταν απαράδεκτος για να γίνει ποτέ δεκτός από μια κοπέλα που τρεφόταν με όνειρα. Που μεγάλωσε μέσα σε ένα όνειρο όπως άλλοι αναπτύσσονται μέσα σε μια φούσκα. Ακύρωνε ονειροπόληση είκοσι χρόνων. Η Βενετία ήξερε, επειδή αναγνώριζε τα υλικά της, την ύλη της, πως το όνειρο δεν είχε τελειώσει.

Ούτε θα τελείωνε όσο υπήρχε απέναντι από το σπίτι της η Ιθάκη. Γαλάζια το πρωί και σκούρα κυανή το βράδυ. Θα διαρκούσε όσο θα έβλεπε από το παράθυρό της ό,τι απέμεινε από το ανάκτορο του Οδυσσέα. Αποκλείεται να τελείωνε όσο την ώρα που την έπαιρνε ο ύπνος, όταν η Βενετία πηδούσε το διάκενο ανάμεσα στον ύπνο και τον ξύπνο, θα έφταναν σ' αυτήν ο βραχνός τριγμός του αργαλειού της Πηνελόπης, για να υφαν-

θεί αυτό που την επομένη ξηλώνεται πολλούς αιώνες τώρα, κι ίσως ένας ψίθυρος που δεν επέστρεψε στον Όλυμπο από μια σοφή κουβέντα της θεάς Αθηνάς στον Οδυσσέα.

Από το βραχάκι της κοίταξε πέρα μακριά την πλαγιά του βουνού που υψωνόταν απέναντι, στο κοντινό νησί. Τις δυο πλαγιές τις χώριζε μια θάλασσα και κάποιοι αιώνες, αλλά τις ένωνε ένας μύθος. Επειδή την είχε περπατήσει άπειρες φορές και την άλλη πλαγιά, ήξερε πως είχε κι αυτή ραδίκια, βρούβες και κάππαρες.

«Ναι, αλλά εκείνη δεν έχει κόκκινα καθρεφτάκια», σκέφτηκε αμέσως.

Έφερε όμως τα ίχνη από θεικές πατημασιές που δεν είχε την ισχύ να τις σβήσει ο χρόνος. Ονειρευόταν η Βενετία κάποτε να αποκτήσει τη δύναμη να τις διακρίνει στο χώμα. Μέχρι τότε έμελλε κι αυτή να μεγαλώνει, όπως ο νεαρός Τηλέμαχος, μέσα σε γλέντια, φωνασκίες και βωμολοχίες προς γέροντες επαίτες. Αυτή, στην ταβέρνα της γιαγιάς της στο ισόγειο της κατοικίας τους. Καμιά σχέση ασφαλώς με ανάκτορο.

«Αυτά είναι για τους μύθους».

Όπως καθόταν, έγειρε αργά προς τα πίσω μέχρι που το κεφάλι της ακούμπησε στα χόρτα. Έβαλε το χέρι της σκιάδι για να κρύψει το πρόσωπό της από τον ήλιο που μεσημεριάτικα, στην κορυφή της δικής του πλαγιάς, ήταν υπέρολαμπρος για να είναι αγαπητός.

«Μου λες να το πάρω απόφαση, ήλιε; Αυτό μου λες; Να αφήσω την αρχαιολογία; Σαν τη μητέρα μου κι εσύ!»

Άνοιξε τα χέρια της και πήρε στάση εσταυρωμένης. Ούτε έτσι ένιωθε ότι μαρτυρούσε αρκετά. Παρά τη λύπη της, που την είχε μετρημένη ως τη μεγαλύτερη που είχε νιώσει ως τότε, κάτι αντιστεκόταν, το οποίο δε φαινόταν στον καθρέφτη, ούτε στον απλό ούτε στον μεγεθυντικό, κάτι άυλο και διαφανές. Δεν ήταν χαζή η Βενετία να μην καταλαβαίνει πως ήταν η ψυχή της!

Ανακάθισε, έβγαλε από τη λεκάνη τα κομμένα χόρτα, την άδειασε, και τη φόρεσε στο κεφάλι της καπέλο. Τη χρησιμοποίησε ως ασπίδα για τον ήλιο. Όποιος περνούσε τυχαία από κει και την έβλεπε, θα έλεγε πως ήταν ένα νεαρό κορίτσι που κάθεται στο έδαφος με μια παλιολεκάνη στο κεφάλι.

Για κείνον που είχε περάσει κι ο ίδιος από τα μέρη αυτά και γνώριζε την επίδραση που είχε πάνω στους ανθρώπους ήταν ένα μεταγενέστερο κορίτσι που σαν άλλος Άτλαντας κρατούσε στο κεφάλι του τον κόσμο, που είναι μια κενή λεκάνη της μουγάδας.

Και για τον ποιητή που ποτέ δε θα περνούσε από τα μέρη τους, η Βενετία ήταν μια νεράιδα με μια πανσέληνο για πρόσωπο από βαθύ μπλε πλαστικό.

Χωμένη μέσα στη λεκάνη της, άκουγε την ανάσα της να βγαίνει ρυθμικά σαν να μεταφερόταν έξω πάνω σε βαγόνια. Έμεινε ακίνητη αφήνοντας το χρόνο να την πάει και να τη φέρει πολλές σιδηροδρομικές διαδρομές. Σηκώθηκε όταν αισθάνθηκε τον ήλιο να την έχει καπαλίσει, όταν χόρτασε στον ώμο της το καυτό άγγιγμα της θεάς Αθηνάς.

Μόλις, δηλαδή, ένιωσε πως είναι ώρα να επιστρέψει.

Η ηλικιωμένη γυναίκα είδε από μακριά την κοπέλα να επιστρέφει.

Την είδε που κρατούσε τη λεκάνη με τα χόρτα πάνω στο κεφάλι, με τον τρόπο που οι Αφρικανές κρατούν το σταμνί με το νερό, και να προχωράει αργά και λικνιστικά λες και είχε όλο το χρόνο δικό της.

«Έχει όλο το χρόνο δικό της», παραδέχτηκε η ηλικιωμένη γυναίκα κι ένιωσε στιγμιαία ένα τσίμπημα. Δεν ήταν ζήλιας, ήταν ένα σκέτο τσίμπημα, πικρό όπως ο σκέτος πικρός καφές. Είχε επίγνωση ότι εκείνη δεν έχει όλο το χρόνο δικό της κι ούτε ποτέ της τον είχε. Γεννήθηκε με όρια κλειστά, από δω ίσαμε εκεί όπως ένα χωράφι. Κι αν κάποτε, σ' έναν πολύ βαθύ χρόνο, τόσο παλιό που είχε χάσει τον πυθμένα του, ένιωσε πως είχε τον κόσμο ολόκληρο, ήταν ανόητη.

«Όμως τούτη δω;»

Στην αχλή του καυτού μεσημεριού φαινόταν το κορίτσι σαν να μην πατάει στο έδαφος.

«Από μακριά μοιάζει με νεράιδα, Παναΐα μου!» μονολόγησε η γυναίκα.

Άφησε στην άκρη το τραπεζομάντιλο που μαντάριζε κι έμεινε να τη χαζεύει. Την παρακολουθούσε που πλησίαζε και η μορφή της μεγάλωνε. Δεν τη χόρταινε. Ήταν η συνέχειά της. Η απόγονος που έφερε το όνομά της, όλα όσα κουβάλαγε το όνομα Βενετία. Η εγγονή αυτή κουβαλούσε το σπόρι της. Την ευκαιρία το δικό της σπόρι επιτέλους να καρπίσει. Καμάρωσε που το νεαρό αυτό κορίτσι που περπατούσε σαν αερικό και Αφρικάνα ήταν η σπορά της.

«Άργησες!» είπε στην εγγονή της χωρίς να σηκώσει το κεφάλι της να την κοιτάξει. «Δέκα ώρες έκανες να επιστρέψεις!»

Η Βενετία ξεφύσηξε σιγανά. Άφησε λυτό να φύγει το τελευταίο βαγόνι με την ανάσα της που είχε τον αέρα του βουνού.

«Να πλύνω τα χόρτα;» είπε στωικά, με μια σάλα ερώτηση.

Ακούστηκε η φωνή της απαλή όπως ταιριάζει σε ένα αερίκο, σ' ένα αιθέριο πλάσμα, αλλά ήταν στωική. Δεν πέρασε απαρατήρητο από τη γιαγιά της που ήξερε καλά από στωικότητα.

«Και τα χόρτα και τις πατάτες», της απάντησε. «Κι ύστερα να πιάσεις να καθαρίσεις τις μελιτζάνες και τα κολοκυθάκια για το μπριάμ».

Άλλα ήθελε να της πει.

Είδε την εγγονή της που μπήκε στην ταβέρνα. Άκουσε τη लेकरάνη με τα χόρτα του βουνού που έκατσε βαριά πάνω στο μεγάλο τραπέζι της κουζίνας. Άκουσε, στη συνέχεια, την καρέκλα που τραβήχτηκε πίσω κι ύστερα μπροστά και το συρτάρι με τα μαχαιροπίρουνα να κροταλίζει.

Όλοι τους γνωστοί ήχοι.

Η Βενετία μπήκε στο σπίτι της προετοιμασμένη να διαβεί τρία φυλάκια πριν φτάσει στο καταφύγιο του δωματίου της. Άνοιξε την εξώπορτα και πήρε βαθιά ανάσα. Το χολ δε μύριζε νακίνθους και τριαντάφυλλα, ζουμπούλια και χρυσάνθεμα, άρα η μητέρα της δεν είχε επιστρέψει ακόμη από το ανθοπωλείο της. Έτσι, προχώρησε ελεύθερα προς το φως, στο βάθος. Βρήκε τον πατέρα της καθισμένο στην αγαπημένη του πολυθρόνα στο σαλόνι. Το πορτατίφ φώτιζε το σταυρόλεξο στα γόνατά του σαν προβολέας. Σαν ήλιος στο μεσουράνημά του. Δε σήκωσε το κεφάλι του να δει ποιος είναι. Δε μύριζε λουλούδια, ήξερε λοιπόν ποια ήταν.

«Αν μου απαντήσεις αυτό που θα σε ρωτήσω, θα είσαι συ η κόρη που θα αγαπήσω», είπε ο πατέρας της τραγουδιστά χωρίς να την κοιτάξει. «Φιοντόρ, τρεις τελίτσες, έγραψε τον *Ηλίθιο*».

«Ντοστογιέφσκι», του απάντησε η Βενετία. Αναστέναξε. «Μου το έχεις ρωτήσει κι άλλες φορές».

«Και στην αδελφή σου το έχω ρωτήσει πολλές φορές, αλλά αυτή τώρα δα πέρασε για πάνω χωρίς να μου απαντήσει».

Ο τρίτος φύλακας ήταν πάνω επομένως, στη θέση του.

Βρήκε την αδελφή της απασχολημένη να φτιάχνει πεταλούδες. Εκατόν ογδόντα μπομπονιέρες βαφτιστικές που να μοιάζουν με πεταλούδες έπρεπε η Σμαρώ να παραδώσει μέχρι την Πέμπτη.

Περνώντας η Βενετία έξω από την ανοιχτή πόρτα του δωματίου της, την είδε που δούλευε τις μπομπονιέρες της. Πάνω στο τραπέζι ήταν απλωμένα τα υλικά της. Μια λεκάνη της μπουγάδας γεμάτη ως το χείλος με κουφέτα, τα τούλια έτοιμα κομμένα, και σε μια στοίβα, δίπλα, τα διακοσμητικά φτερά της πεταλούδας φτιαγμένα από λεπτό ύφασμα και χρωματιστό χαρτί. Με το ψαλίδι έκοβε τώρα η αδελφή της την κορδέλα, να την έχει έτοιμη κι αυτήν, μετρώντας τους πόντους με έναν ξύλινο χάρακα. Δεν πρόσεξε τη Βενετία που πέρασε. Είχε γυρίσει την καρέκλα της η Σμαρώ προς το παράθυρο, να εκμεταλλευτεί το τελευταίο απογευματινό φως.

Έκλεισε μαλακά την πόρτα του δωματίου της και κάθισε στο γραφείο της. Από την τσέπη της έβγαλε και περιεργάστηκε το κόκκινο καθρεφτάκι που είχε βρει στην πλαγιά. Του βρήκε θέση και το ακούμπησε μαζί με τα πήλινα θραύσματα από αρχαία αγγεία και κεραμίδια που είχε κατά καιρούς μαζέψει στο βουνό.

Σήκωσε το βλέμμα της και από το ανοιχτό παράθυρο κοίταξε στο βάθος την Ιθάκη. Την είδε που άλλαζε χρώματα, ρόδιζε και ασήμιζε καθώς βασιλευε ο ήλιος. Ο αιώνιος Προορισμός ολοκλήρωσε ακόμα έναν ημερήσιο κύκλο. Προστέθηκε άλλη μια μέρα σε πολλούς αιώνες.

Απ' το συρτάρι έβγαλε ένα βιβλίο και το άνοιξε εκεί που είχε βάλει ένα κομματάκι κορδέλας για σημάδι. Γύρισε σελίδα και διάβασε:

*Η ζέστη ήταν αφόρητη. Το θερμόμετρό μου έδειχνε 52 βαθμούς, διψούσα απίστευτα και δεν είχα μαζί μου ούτε νερό ούτε κρασί. Το πάθος όμως που ένιωθα μέσα μου, καθώς βρισκόμουν μέσα στα ερείπια του ανακτόρου του Οδυσσέα, ήταν τόσο έντονο, που ξέχασα τη ζέστη και τη δίψα μου. Μια εξέταξα την τοποθεσία, μια διάβαζα στην «Οδύσεια» την περιγραφή των συγκινητικών σκηνών, οι οποίες είχαν εκτυλιχθεί σ' αυτό το σημείο.**

Την ίδια Ιθάκη έβλεπαν με τον Ερρίκο Σλήμαν.

Την τράβηξε στον Σλήμαν, ισχυρίζεται, η συγκίνηση. Αλλά δεν ξέρει η Βενετία να προσδιορίσει ποια συγκίνηση. Η συγκίνηση της δύναμης, η συγκίνηση που πραγματοποίησε το σπουδαίο του όνειρο; Μπορεί να είναι δέος. Παραπάνω από την κλασική συγκίνηση στην ιεραρχία. Δεν ξέρει όμως να πει δέος για τι. Που υψώθηκε τόσο ψηλά; Που μπόρεσε αυτός ο άνθρωπος κι έπιασε τον ουρανό με τα άστρα στον μυθικό θησαυρό της Τροίας; Μήπως δέος γιατί η Μυθολογία υπέκυψε τελικά στον Σλήμαν και αποκαλύφθηκε πως έπαιζε το μύθο ενώ είχε και πραγματικότητα;

Ήταν σύνθετο. Ένα κουβάρι λόγοι. Θαυμασμός ανάκατος με σεβασμό κι ένα στοιχείο ζήλιας επειδή ο Ερρίκος Σλήμαν υπήρξε ο μοναδικός άντρας στην εποχή του στην υφήλιο, ο μόνος σε έναν ολάκερο πλανήτη δηλαδή, που αξιώθηκε και στόλισε τη σύζυγό του με τον τρωικό θησαυρό. Μετά το βασιλιά της Τροίας, έκανε μια μεγάλη γούβα η Ιστορία περιμένοντας έναν Σλήμαν.

Για ένα κορίτσι της ηλικίας της, καλός λόγος θα λογιζόταν

* Όλα τα αποσπάσματα που παρατίθενται στο κείμενο προέρχονται από το ημερολόγιο του Ερρίκου Σλήμαν *Πελοπόννησος, Ιθάκη, Τροία*.

η συμπάθεια και ασφαλώς τον συμπάθησε. Σε όλες της τις διαβαθμίσεις έως τη λύπηση, αφού υπήρξε ένας τραγικός πολεμιστής του οποίου την πανοπλία η ζωή στόλισε με πλούτο, δόξα αλλά και μοναξιά.

Πιθανώς να ήταν και διάθεση για περιπέτεια ανάκατη με χαρά και λίγη απορία για τη στάση της τύχης, επειδή το μαγευτικό ταξίδι του Σλήμαν στη ζωή ξεκίνησε με ένα ναυάγιο στη θάλασσα που τον άφησε αδέκαρο και φοβισμένο σε ξένη γη. Και ένα προμήνυμα ίσως. Υπόγεια προειδοποίηση σαν το γουργουρητό της γης πριν εκτοξεύσει τα σωθικά της με πυρ και μανία. Γιατί όταν διάλεξε η Βενετία τον Σλήμαν για ίνδαλμα, δε γνώριζε πως δεν ήταν η πρώτη φορά που συναντούσε στη ζωή της μια διάσωση από τη θάλασσα.

Αλλά τότε, αυτό δεν το ήξερε.

Ο Σλήμαν έπιασε το νήμα του Ομήρου και αφιέρωσε τη ζωή του στο να ξετυλίξει την αφήγησή του. Έμεινε με το θάνατό του η άκρη του νήματος ελεύθερη. Τη βρήκε ένα νεαρό κορίτσι, η Βενετία, στο νησί της Κεφαλονιάς. Είχε κυλήσει το νήμα από την Ιθάκη δίπλα κι είχε μπλεχτεί στα χώματα.

Τα ίδια χώματα που κρύβουν μισοθαμμένα καθρεφτάκια και άλλους χαμένους θησαυρούς.

*Το φαγητόν μου, Ερρικάκι, όπερ συνίσταται από ψάρι και κοτολέτα βιδέλον, αφήνω να κρυώνει, όπως τρέξω και θέσω την επιστολήν μου.**

(Επιστολή 12)

Ο φιλόδοξος Γερμανός αρχαιολόγος θα ανακάλυψε με ανα-

* Όλες οι επιστολές της Σοφίας Σλήμαν προέρχονται από το βιβλίο της Ελένης Μπόμπου-Πρωτοπαπά *Σοφία Εγκαστροωμένου-Σλήμαν. Γράμματα στον Ερρίκο*.

κούφιση έναν συνεχιστή στο κορίτσι που καθόταν με τις ώρες στην πλαγιά, στην τοποθεσία Καραβόμυλος της Κεφαλονιάς, κοιτώντας την Ιθάκη, τον ομηρικό προορισμό και τόπο του οποίου τα κατατόπια γνώριζε αφού τον είχε επισκεφτεί κι ο ίδιος. Το κορίτσι θα του θύμιζε τον εαυτό του στην ηλικία της, όταν ήταν μόλις είκοσι χρόνων. Θα τον συγκίνησε σε όλες τις αντίστροφες διαβαθμίσεις έως την ύψιστη του δέους. Στην αντανάκλαση του φτηνού καθρέφτη κάτω από τον δυνατό ήλιο θα είδε ο Ερρίκος Σλήμαν τον εαυτό του νεαρό υπάλληλο στο μπακάλικο στη Γερμανία να ονειρεύεται την Τροία.

Πολύ πριν, τον είχε επιλέξει η Βενετία ως ίνδαλμα.

Οσκιωμένος χάρτης κάποιου ονειροπόλου Ενετού χαρτογράφου του 18ου αιώνα θα οδηγήσει τη Βενέτα στο νησί που κρέμεται από μια κλωστή στη θάλασσα. Ο Χρόνος, νοσταλγώντας να ξαναζήσει μια γενναία ανθρώπινη ιστορία και να φέρει πάλι μιαν ανέλπιστα σωτηρία από τη θάλασσα, οδηγεί σήμερα την εγγονή της στην πρώτη κουκκίδα του χάρτη: στο σημείο όπου θα αποχαιρετήσει ένα όνειρο. Ήρθε και γι' αυτήν η ώρα να ακολουθήσει τη γραμμή της θάλασσας.

Η νεαρή Βενετία αφήνει την Κεφαλονιά για ένα ταξίδι αποχαιρετισμού. Θα εγκαταλείψει το όνειρο να γίνει αρχαιολόγος και να συνεχίσει τις ανακαλύψεις του Ερρίκου Σλήμαν αναζητώντας τα ίχνη του στο πρώτο του ταξίδι στην Πελοπόννησο το 1868.

Ένα νεανικό όνειρο μπροστά σ' ένα αξεπέραστο εμπόδιο και το χαμένο όνειρο μιας παντρεμένης γυναίκας για παντοτινή αγάπη. Μια κοπέλα καταδικασμένη να φτιάχνει μπομπονιέρες, ένας πατέρας με την εμμονή να δημιουργήσει το άλυτο σταυρόλεξο αυτού του κόσμου κι ένας παππούς που όλοι τον θεωρούν αστείο αλλά... Ακόμα, ένας ποιητής που απαγγέλλει την *Κόλαση* του Δάντη στο σιωπηλό αρχοντικό του. Στην άλλη άκρη της θάλασσας, μια γυναίκα που την κυνηγούν οι ερινύες μετράει τα όσα έχασε, έχοντας συντροφιά ένα φίδι.

Ένα ορμητικό και πολυπρόσωπο σύγχρονο μυθιστόρημα που πατάει με τρυφερότητα στο δρόμο της Ιστορίας, μεταφέροντας τον αναγνώστη από τη σκληρή σημερινή εποχή στο ρομαντισμό της Ελλάδας των χρόνων του Σλήμαν.

ISBN 978-960-496-626-4

9 789604 966264

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 11178

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

ΤΑΤΟΙΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550

www.psichogios.gr • e-mail: info@psychogios.gr